

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ
Π/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Δ/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
Δ/ΝΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ, ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ Π.Ε.
Δ/ΝΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ, ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ Δ.Ε.
Δ/ΝΣΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΕΚΠ/ΣΗΣ
Δ/ΝΣΗ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΚΠ/ΣΗΣ

Βαθμός Ασφαλείας:
Να διατηρηθεί μέχρι:
Βαθ. Προτεραιότητας:

Αθήνα, 10-09-2018
Αρ. Πρωτ. 148051/ΓΔ4

Ταχ. Δ/ση: Ανδρέα Παπανδρέου 37
Τ.Κ. – Πόλη: 151 80 Μαρούσι
Ιστοσελίδα: www.minedu.gov.gr
Πληροφορίες: Γ. Πολίτης
Σ Κωνσταντάτος
Γ. Μουστάκας
Π. Κασσιανός
Τηλέφωνο: 210-3443605
210-3443422
210-3442229
210-3442191

ΠΡΟΣ:

- Περιφερειακές Δ/νσεις Εκπ/σης
- Γραφεία Σχολ. Συμβούλων Π.Ε. & Δ.Ε. (μέσω των Περιφερειακών Δ/νσεων Εκπ/σης)
- Διευθύνσεις Π/θμιας και Δ/θμιας Εκπ/σης
- Σχολικές μονάδες Π.Ε., Δ.Ε. και ΣΜΕΑΕ Π.Ε. & Δ.Ε. (μέσω των Δ/νσεων Π.Ε. & Δ.Ε.)

ΘΕΜΑ: Μήνυμα του Υπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων για την έναρξη της σχολικής χρονιάς

Σας διαβιβάζουμε το μήνυμα του Υπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων κ. Κ. Γαβρόγλου για την **έναρξη της σχολικής χρονιάς**.

Παρακαλούνται οι Διευθυντές των σχολικών μονάδων να αναγνώσουν το μήνυμα την ημέρα του αγιασμού στους εκπαιδευτικούς και τους μαθητές

Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ
Δ/ΝΣΗΣ ΣΠΟΥΔΩΝ
Π/ΘΜΙΑΣ & Δ/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠ/ΣΗΣ

Συνημ.: 3 σελ.

Εσωτ. Διανομή

- Γραφείο Υπουργού
- Γραφείο Γενικού Γραμματέα
- Δ/ση Σπουδών, Προγρ/των & Οργάνωσης Π.Ε.
- Δ/ση Σπουδών, Προγρ/των & Οργάνωσης Δ.Ε.
- Δ/ση Επαγγελματικής Εκπ/σης
- Δ/ση Ειδικής Αγωγής και Εκπ/σης

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΑΧΑΛΑΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Ταχ. Δ/ση: Α. Παπανδρέου 37
Τ.Κ. – Πόλη: 15180 - Μαρούσι
Ιστοσελίδα: www.minedu.gov.gr

**Μήνυμα του Υπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων Κώστα Γαβρόγλου με
αφορμή την έναρξη της σχολικής χρονιάς 2018-2019.**

Με την έναρξη της νέας σχολικής χρονιάς εύχομαι καλή δύναμη σε όλη την εκπαιδευτική κοινότητα, στις μαθήτριες και τους μαθητές. Το Υπουργείο Παιδείας κατέβαλε και θα συνεχίσει να καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια ώστε η φετινή χρονιά να πάει ακόμα καλύτερα από τις προηγούμενες. Είμαι βέβαιος ότι και σεις, μαθητές, εκπαιδευτικοί και γονείς, θα κάνετε το ίδιο.

Φέτος θέλω να σταθώ ιδιαίτερα στο θέμα της βίας και του σχολικού εκφοβισμού, του γνωστού σε όλους μας bullying, που δυστυχώς επανήλθε πρόσφατα με ιδιαίτερα τραυματικό τρόπο στην επικαιρότητα. Καλώ τους εκπαιδευτικούς, τους μαθητές και τις μαθήτριες, αλλά και τους γονείς σε συστράτευση και εγρήγορση απέναντι σ' αυτό το εξαιρετικά δύσκολο στην αντιμετώπισή του φαινόμενο, αφού το σχολείο είναι ένας από τους χώρους εκδήλωσής του.

Η αντιμετώπιση του σχολικού εκφοβισμού από την εκπαιδευτική κοινότητα δεν μπορεί παρά να κινείται στην κατεύθυνση της διαμόρφωσης μιας παιδαγωγικής στρατηγικής για την πρόληψη και την εξάλειψη της επιθετικότητας και της βίας. Γνωρίζουμε πως καθοριστικός παράγοντας που οδηγεί στην έκφραση βίαιων, απαξιωτικών και ρατσιστικών συμπεριφορών είναι η έλλειψη αυτοεκτίμησης. Σε αυτό το πλαίσιο, οι σύλλογοι των εκπαιδευτικών είναι σημαντικό να εστιάσουν τις προσπάθειές τους στη διαμόρφωση ενός περιβάλλοντος αλληλοσεβασμού, επικοινωνίας, διαλόγου, υπευθυνότητας, μέσα από την ενημέρωση, την καθοδήγηση αλλά κυρίως την ενδυνάμωση των μαθητών και των μαθητριών τους: άνθρωποι που έχουν ανακαλύψει, αποδεχτεί και εκτιμήσει τον εαυτό τους, είναι πιο έτοιμοι να αποδεχτούν και να εκτιμήσουν τον διπλανό τους. Αξιοποιώντας και τις δυνατότητες που προσφέρει το «Πλαίσιο οργάνωσης Σχολικής Ζωής», που πρόσφατα θεσμοθετήθηκε από το Υπουργείο μας, ας προσπαθήσουν να ενθαρρύνουν την ανάπτυξη της συλλογικότητας και την καλλιέργεια του αισθήματος του ανήκειν στη σχολική κοινότητα για όλα τα παιδιά.

Οι γονείς και οι σύλλογοι γονέων, από την πλευρά τους, ας σταθούν δίπλα στους εκπαιδευτικούς, ας συνεργαστούν στενά με το σχολείο υποστηρίζοντας την προσπάθεια για πρόληψη, έγκαιρο εντοπισμό και άμεση παρέμβαση σε περίπτωση εκδήλωσης περιστατικών εκφοβισμού στο σχολικό περιβάλλον.

Τις προσπάθειες αυτές πιστεύουμε ότι θα ενισχύσουν και θα διευκολύνουν οι νέες δομές συμβουλευτικής και υποστήριξης των σχολικών μονάδων, για την έγκαιρη στελέχωση των οποίων με εξειδικευμένο προσωπικό εργαζόμαστε συστηματικά.

Το πρόβλημα της σχολικής βίας που έχει πάρει ιδιαίτερα ανησυχητικές διαστάσεις και σε άλλες χώρες, δεν θα λυθεί ούτε με ευχολόγια, ούτε και με γραφειοκρατικές διαδικασίες. Είμαστε όλοι και όλες – και λόγω της επικράτησης νέων τεχνολογιών και νέων μορφών επικοινωνίας- εκτεθειμένοι σε βία πολλών μορφών. Χρειάζεται όλοι και όλες να ξαναδούμε την καθημερινότητά μας, το όριο των ανοχών μας, ακόμη και αυτό το αξιακό μας σύστημα. Κι αυτό γιατί συστατικό στοιχείο του εκφοβισμού είναι ένας ιδιόμορφος ρατσισμός. Είναι η μη ανοχή στη διαφορετικότητα.

Και τώρα θα ήθελα να απευθυνθώ ιδιαίτερα στους μαθητές και τις μαθήτριες:

Η αντιμετώπιση του εκφοβισμού δεν σημαίνει πως πρέπει να βγάλουμε από την καθημερινότητά μας τα αστεία ή τα πειράγματα, την «πλάκα». Αστείο όμως δεν είναι η μαγκιά. Δεν είναι η συμμορία. Δεν είναι η βία και η κοροϊδία. Αν μας διασκεδάζει να επιβάλουμε τη δύναμή μας πάνω σε άλλους, σημαίνει ότι απλά δεν εκτιμάμε αρκετά τον εαυτό μας. Είναι απαράδεκτο για μια δημοκρατική κοινωνία, να πιστεύουμε ότι «κανονικό» είναι μόνον αυτό που εμείς είμαστε ή εμείς πιστεύουμε, αδιαφορώντας για το «κανονικό» του άλλου. Γιατί η κοινωνία μας είναι ακριβώς το σύνολο των διαφορετικότητων: στην εμφάνιση, στη σωματική διάπλαση, στο χρώμα του δέρματος, στους σεξουαλικούς προσανατολισμούς, στις θρησκευτικές πεποιθήσεις, στις πολιτιστικές αξίες και σε πολλά άλλα.

Μπορεί αρκετοί από εσάς να θεωρείτε ότι όλα αυτά είναι ηθικολογίες των μεγάλων που δεν καταλαβαίνουν τα παιδιά, που δεν καταλαβαίνουν τους νέους. Ακόμη, όμως, και αν είναι έτσι, ας συμφωνήσουμε σε δύο πράγματα:

Το πρώτο είναι η καθεμιά και ο καθένας να σκεφτεί με τον εαυτό του τα παραπάνω. Και ας προσπαθήσει να βρει επιχειρήματα που τα αντικρούουν ή επιχειρήματα που τα ενισχύουν. Και να συζητήσετε μεταξύ σας τα επιχειρήματα αυτά.

Το δεύτερο, είναι να βρούμε τρόπους να συζητάμε σε κάθε σχολείο: οι εκπαιδευτικοί, οι γονείς, οι μαθήτριες και οι μαθητές. Να συζητάμε, όμως. Όχι απλά να εντοπίζουμε το

πρόβλημα, και να πηγαίνουμε σπίτι. Να συζητάμε, και οι μεγάλοι να ακούνε τους νεότερους και οι νεότεροι τους μεγάλους. Να ακούνε. Να μία σημαντική πτυχή του σχολείου. Να μάθουμε να ακούμε όλοι όλους. Να ακούμε δεν σημαίνει αναγκαστικά να συμφωνήσουμε και να δεχτούμε ό,τι λέει ο άλλος. Να ακούμε σημαίνει να καταλάβουμε τι ακριβώς λέει ο άλλος, και, κυρίως, γιατί το λέει. Να προσπαθήσουμε, δηλαδή, να μπούμε στη θέση του άλλου ώστε να καταλάβουμε και εμείς αν όσα πιστεύουμε και κάνουμε, είναι σωστά. Κι αν στο τέλος της σχολικής χρονιάς, έχουμε κατακτήσει το να μπορούμε να συζητάμε και για τα δύσκολα, και τα δυσάρεστα, θα έχουμε κάνει ένα μεγάλο βήμα προς ένα σχολείο που μας περιλαμβάνει αντί να μας αποκλείει, ένα σχολείο με λιγότερη βία, τελικά μία κοινωνία με λιγότερη βία.

Και πάλι εύχομαι σε όλους και όλες μία δημιουργική σχολική χρονιά.

!

**Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΑΒΡΟΓΛΟΥ